

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 13C/230/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815206073
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8815206073.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci žalobcu: AB 2 B. V., Strawinskylaan 933, 1077XX, Amsterdam, Holandské kráľovstvo, registračné číslo: 572 79 667, zast. Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, adresa pre doručovanie: Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, proti žalovanému: I. S., T.. XX.XX.XXXX, H. X.Í. XXXX/XXA, XXX XX D. T. U. o zaplatenie 321,18 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a.

Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 321,18 eur spolu s vyčísleným ročným úrokom z omeškania vo výške 44,50 eur a úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy 321,18 eur od 30.05.2015 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodil tým, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie revolvingového úveru, pričom neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. a žalovaný zároveň obdržal od žalobcu ako neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy aj Príručku pre držiteľa, ktorej súčasťou je aj Sadzobník poplatkov. Žalovaný podpisom úverovej zmluvy a úverových zmluvných podmienok potvrdil, že bol s nimi oboznámený, rovnako ako potvrdil oboznámenie sa s metodickou príručkou, ktorej súčasťou bol aj sadzobník poplatkov. Úverová zmluva nadobudla platnosť a účinnosť dňom podpisu posledného z účastníkov úverovej zmluvy. Predmetom úverovej zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov - revolvingového úveru vo výške úverového rámca v sume 320 eur zo strany žalobcu žalovanému prostredníctvom úverovej karty. Že ide o revolvingový úver, ktorý žalovaný čerpal prostredníctvom kreditnej karty, je evidentné už zo samotnej lícnej strany úverovej zmluvy, kde je uvedené, že sa dohodla výška kreditného limitu (úverového rámca). Rovnako je to zrejme aj z úverových podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, konkrétne Hlava 3. Žalovaný sa zaviazal riadne a včas splatiť žalobcovi poskytnutý úver a to v pravidelných mesačných splátkach s termínom splatnosti a vo výške určených v ÚZ na jej lícnej strane, pričom prvú splátku bol žalovaný povinný uhradiť až v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom vykonal prvé čerpanie z úverového účtu. Počet splátok vzhľadom na typ úveru nebolo možné vopred dohodnúť. Žalovaný sa zaviazal tiež zaplatiť úroky z poskytnutého úveru vo výške aktuálne platnej mesačnej úrokovej sadzby v okamihu splátky úveru, v ktorej je obsiahnutá platba úroku (v jednotlivých splátkach sú zahrnuté zmluvne dohodnuté úroky a príslušná časť úverovej istiny) a poplatky za poskytované služby podľa Sadzobníka. Vzhľadom na charakter úveru nie je možné určiť výšku ročnej percentuálnej mieru nákladov (ďalej len RPMN) priamo v ÚZ, pretože sa úver čerpá a dopĺňa na základe vôle odporcu, a tým sa aj menia údaje relevantné pre výpočet RPMN. V zmysle Hlavy ÚZP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru

bol žalovaný právnym predchodcom žalobcu vyzvaný listom zo dňa 25.09.2013 k splateniu celého zostatku úveru, ktorý pozostáva z nezaplatených splátok po splatnosti, upomienky a zmluvnej pokuty (ak boli vygenerované) a zo zosplatnených budúcich splátok, v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Sadzba úroku z omeškania, ktorú si žalobca v žalobnom návrhu uplatňuje vo výške 8,5% ročne bola stanovená nasledovne: základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. ku dňu 12.10.2013 (pätnásty deň odo dňa odoslania Výzvy k splateniu celého úveru) + 8 percentuálnych bodov. Úrok z omeškania bol stanovený takto: úrok z omeškania vo výške 44,50 eur z čiastky 321,18 eur od 12.10.2013 do 29.05.2015. Vzhľadom na vyššie uvedené, tak ako vyplýva aj zo splátkového kalendára, žalobca eviduje voči žalovanej dlh v nasledovnej výške: Istina vo výške 268,50 eur, úrok vo výške 8,18 eur, poplatok za výpis z účtu vo výške 8,15 eur, zmluvná pokuta vo výške 17 eur a úrok za hotovostné transakcie vo výške 31,55 eur. Vyčíslený ročný úrok z omeškania vo výške 44,50 eur tak, ako je uvedené v priloženom výpise čerpania, splátok a úhrad.

Žalovaný uviedol, že ponecháva rozhodnutie na súde.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a prílohami, výpisom z obchodného registra žalobcu, oznámením o postúpení pohľadávky, podacím hárkom, úverovou zmluvou, úverovými zmluvnými podmienkami, listom označeným Clubcard kreditná karta, výzvou k splateniu celého úveru, výpisom čerpania, splátok a úhrad, výpoveďou žalovaného a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalovaný uviedol, že je pravdou, že zmluvu uzatvoril a finančné prostriedky aj čerpal. V roku 2012 však mal vážne zdravotné problémy, v dôsledku ktorých prestal úver splácať. Poslednú splátku uhradil v máji 2013. Toho času je invalidným dôchodcom, pričom poberá 270 eur mesačne, no v máji tohto roku bude mať znova posudzovaný zdravotný stav, pričom ak sa jeho stav zlepšil tak jeho príjem klesne na 120 -150 eur mesačne.

Žalobca a žalovaný ako klient uzavreli dňa XX.XX.XXXX úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver s výškou úverového rámca 320 eur a s výškou mesačnej splátky 4% z dlžnej čiastky. V zmysle bodu 42 zmluvy ročná úroková sadzba je 26,28%, 11,88%.

Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. a žalovaný podpisom potvrdil, že je s nimi oboznámený, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami.

Podľa hlavy 1 § Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „Úverové podmienky“) tieto úverové podmienky sú zmluvnými podmienkami v zmysle § 273 Obchodného zákonníka a sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy uzatváranej medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „spoločnosť“) a fyzickou osobou (ďalej len „klient“).

Uzatvorením úverovej zmluvy sa spoločnosť ako veriteľ zaväzuje klientovi poskytnúť dohodnutý úver a klient ako dlžník z úverovej zmluvy sa zaväzuje spoločnosti poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť úroky a poplatky podľa Sadzobníka poplatkov a odmien (§ 2 hlavy 1 Úverových podmienok).

Podľa § 2, § 3 hlavy 2 Úverových podmienok úverová zmluva sa stáva platnou a účinnou podpisom posledného z účastníkov zmluvy. Po uzatvorení úverovej zmluvy zriadi spoločnosť klientovi úverový účet pre čerpanie poskytnutého úveru do výšky prideleného úverového rámca. Úverovým účtom sa rozumie účet, na ktorom spoločnosť eviduje svoje pohľadávky voči klientovi z poskytnutého úveru a tomu zodpovedajúce záväzky klienta.

Revolvingový úver umožňuje klientovi čerpať po odsúhlasení zo strany spoločnosti peňažné prostriedky prostredníctvom karty. Karta má funkciu identifikačnú a platobnú. Maximálna čiastka, ktorú je klient oprávnený z úveru čerpať, je daná nevyčerpaným zostatkom úverového rámca. Čerpanie nad rámec úverového rámca je neoprávnené a klient je povinný čiastku čerpanú nad úverový rámec na požiadanie vrátiť spoločnosti, ak nejde o prečerpanie úverového rámca z dôvodu jeho navyšovania podľa § 7 tejto hlavy (§ 1, § 5 hlavy 3 Úverových podmienok).

Podľa hlavy 5 § 1 Úverových podmienok klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver a to v pravidelných mesačných splátkach, kde termín splatnosti a výška mesačnej splátky je určená v ÚZ.

Prvú splátku hradí klient až v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom vykonal prvé čerpanie z úverového účtu. V jednotlivých splátkach sú zahrnuté zmluvne dohodnuté úroky, príslušná časť úverovej istiny, poplatky a zmluvné sankcie (ďalej iba splátka). Úver je klient povinný splácať do okamihu úplného uhradenia čerpaného úveru vrátane príslušenstva. Klientov záväzok k hradeniu úrokov z poskytovaného úveru voči spoločnosti vzniká okamihom, kedy sa transakcia prejaví na úverovom účte klienta. Klient je povinný hradiť spoločnosti poplatky za poskytované služby, ktorých výška je daná Sadzobníkom platným v dobe vzniku poplatkovej povinnosti, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tejto ÚZ.

Podľa hlavy 5 § 2 Úverových podmienok výška pravidelnej mesačnej splátky je stanovená ako percentuálna časť nesplatennej dlžnej čiastky (t.j. výška vyčerpaného nesplateného úveru spolu s dlžnými poplatkami a dlžnými úrokmi a príp. sankciami) k poslednému dňu účtovného obdobia.

ÚZ je uzatvorená na dobu neurčitú. Klient je povinný celý čerpaný úver a všetky záväzky klienta voči spoločnosti splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa oneskoril s platením aspoň dvoch splátok, alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, porušil niektorú z ďalších povinností vyplývajúcich z ÚZ, ÚP alebo dokumentov, ktorých predmetom je zabezpečenie pohľadávok vyplývajúcich u ÚZ (hlava 7 § 1, § 2 písm. a) a c)).

V zmysle hlavy 14 § 3 Úverových podmienok, v prípade omeškania s úhradou splátky úveru dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4 eur v prípade prvej upomienky a 12 eur v prípade druhej a ďalšej upomienky.

Podľa hlavy 14 § 8 Úverových podmienok úverová zmluva, úverové podmienky a zabezpečovacie vzťahy ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka v platnom znení.

Z predloženého splátkového kalendára súd zistil, že žalovaný uhradil do zosplatenia 559,69 eur. V rámci jednotlivých splátok bola uhrádzaná časť dlžnej istiny, úroku, úroku za hotovostné transakcie, upomienky, poplatku za výber z bankomatu, poplatku za výpis z účtu a opravných úrokov- grace period a zmluvná pokuta. Dňa 25.09.2013 došlo k zosplateniu úveru.

Listom zo dňa 25.09.2013 označeným ako Výzva k splateniu celého úveru právny predchodca žalobcu žalovanému oznámil, že z dôvodu omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich z predmetnej úverovej zmluvy, spoločnosť ho vyzýva k splateniu celého čerpaného úveru s tým, že dlžná čiastka činí 322,32 eur a vyzval ho na jeho splatenie do 15 dní odo dňa odoslania predmetnej výzvy.

V liste zo dňa 07.11.2014 žalobca oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. IČO: 36 234 176 na spoločnosť AB 2 B.V., registračné číslo: 572 79 667 a zároveň ho vyzval na zaplatenie dlžnej sumy 350,50 eur do siedmich dní odo dňa odoslania výzvy.

V zmysle Sadzobníka poplatkov a odmien, úroková sadzba pre vyčerpanú čiastku nižšiu ako 1000 eur je vo výške 26,28% ročne.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na

prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak (§ 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis - nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z..

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1986/71/>> o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch) na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá úverová zmluva, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového revolvingového úveru žalovanému, ktorý sa ho zaviazal vrátiť za stanovených podmienok. Keďže si túto svoju povinnosť neplnil, žalobca dňa 25.09.2013 zospatnil celý úver a vyzval ho na zaplatenie predmetnej sumy.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil

dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovanej ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Na uvedený právny vzťah je tiež potrebné aplikovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 3 ods. 3, v zmysle ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Ďalej súd zistil, že podľa Úverových podmienok sa predmetný právny vzťah mal riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho zákonníka.

V slovenskom právnom poriadku existuje duálna právna úprava záväzkov, pričom rozlišujeme ich občianskoprávnu a obchodnoprávnu úpravu. Vzťah dvoch kódexov súkromného práva a to Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka je vzťahom *lex specialis* ku *lex generalis*, pričom použitie Občianskeho zákonníka je subsidiárne - právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť Občianskym zákonníkom v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje. V rámci obchodno-záväzkových vzťahov existuje aj skupina vzťahov, ktoré môže označiť ako fakultatívne obchodné záväzkové vzťahy, v ktorých si zmluvné strany môžu v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti dohodnúť obchodnoprávny režim svojho záväzku (§ 262 Obchodného zákonníka).

Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevyklučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenia Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju v skutkovo relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné či ide o relatívne obchodný záväzkový vzťah, absolútny obchodný záväzkový vzťah alebo fakultatívny obchodný záväzkový vzťah.

Právna ochrana spotrebiteľa je jednou z priorít oblastí záujmu nielen práva Európskej únie, ale aj nášho právneho poriadku. Nie je prípustné, aby sa kogentné normy určené na ochranu spotrebiteľa obchádzal zvolením iného zákona, ktorý primárna nie je určený na úpravu či realizáciu spotrebiteľských vzťahov, t.j. vzťahov, ktoré vznikajú pri nákupe tovarov a poskytovaní služieb spotrebiteľom, ktorí nekonajú pri uzatváraní zmluvy v rámci svojej podnikateľskej či inej zárobkovej činnosti. Zvolenie režimu Obchodného zákonníka nie je prípustné v prípadoch tzv. typových spotrebiteľských zmlúv, keď z celého kontextu uzatvorenej zmluvy je zrejmé, že sa uzatvára v zmysle Obchodného zákonníka len preto, aby sa vylúčili právne normy určené na ochranu spotrebiteľa. Nie je ani prípustné, aby dvom spotrebiteľom v porovnateľnej situácii neboli garantované rovnaké právne prostriedky a ochrana len s ohľadom na to, dodávateľ zvolí režim iného zákona. Aj pri zmluvách uzatváraných v zmysle Obchodného zákonníka je potrebné pri realizácii či aplikácii práva postupovať podľa ustanovení o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku či osobitných právnych predpisoch ako napr. zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o ochrane spotrebiteľa.

Na základe vyššie uvedeného súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu.

V ďalšom sa súd zaoberal jednotlivými nárokmi tvoriacimi žalovanú sumu.

Prvou žalobcom uplatňovanou sumou je nárok na zaplatenie istiny v sume 268,50 eur. Je nepochybné, že žalobca poskytol žalovanému úver v sume 320 eur a žalovaný uhradil celkovo sumu 559,69 eur, pričom súd žalovaným vykonané úhrady započítal na úhradu istiny v zmysle citovaného ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný uhradil viac ako mal súd žalobu v tejto časti zamietol.

Zo splátkového kalendára je zrejmé, že žalobca v zmysle zmluvy a úverových podmienok účtoval žalovanému poplatok za zaslanie upomienky v sume 40 eur a to v súvislosti s omeškaním splátok. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Navrhovateľ - žalobca je povinný k návrhu pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Tu však ešte súd uvádza, že aj v prípade preukázania vykonania takého úkonu, súd by daný nárok podrobil posúdeniu z hľadiska ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko je zrejmé, že podmienky na takýto úkon zo strany žalobcu boli splnené, pretože žalovaný si neplnil riadne svoje povinnosti. Súd však považuje sumu za upomienku za neprimeranú, keďže by mala predstavovať náklady spojené so zasláním upomienky, ktoré aj v prípade jej písomného vyhotovenia a s tým spojených výdavkov na poštovné, súd považuje za neadekvátne predmetnému úkonu, pričom s najväčšou pravdepodobnosťou bola upomienka zaslaná. Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku poplatku za upomienku, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšky pohľadávky, ktorú si uplatňuje a za súčasného zhodnotenia predmetného dojednania ako takého, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto úhrady vykonané žalovaným na danú položku započítal na úhradu istiny.

Súd zamietol žalobu aj v časti nároku uplatňovaného z titulu poplatku za výpis z účtu v sume 8,15 eur.

V zmysle hlavy 5 §1 tak ako súd citoval vyššie, bol žalovaný ako klient povinný hradíť spoločnosti poplatky za poskytované služby, ktorých výška je daná Sadzobníkom platným v dobe vzniku poplatkovej povinnosti. Žalobca súdu predložil sadzobník poplatkov a odmien, podľa ktorého mesačný poplatok za výpis z účtu bol stanovený na 0 eur, preto má súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku poplatku za výpis z účtu, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, teda neunesol dôkazné bremeno, preto súd úhrady vykonané žalovaným na danú položku započítal na úhradu istiny a sumu uplatňovanú z tohto titulu žalobou zamietol.

Ďalším nárokom, ktorý si žalobca uplatňoval bola suma 4,80 eur za zmluvnú pokutu, pričom aj v rámci žalovaným uhradených súm započítaných na istinu je taktiež suma, ktorá bola žalobcom z jednotlivých splátok započítaná na úhradu zmluvnej pokuty, ktorú si žalobca uplatnil v zmysle hlavy 14 § 3 Úverových podmienok a ktorú bol oprávnený vyúčtovať v prípade omeškania klienta.

Dohodnutú zmluvnú pokutu súd vyhodnotil ako zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp. zn. 3Co 3/2011. V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania a zmluvná pokuta, ktorej suma bola určená bez ohľadu na dobu omeškania a sumu, s ktorou je žalovaný ako klient v omeškaní, jednotnou sumou a takto v prípade omeškanie len s jednou splátkou by pokuta predstavovala sumu vyššiu ako suma mesačnej splátky, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. Preto súd v tejto časti žalobu zamietol.

Ďalšou žalobcom nárokovanou sumou je nárok na zaplatenie úroku z úveru jednak do času zosplatenia a v prípade riadneho splácania, tzv. ušlý úrok. Súd sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý bol v úverovej zmluve dojednaný vo výške 26,28% ročne.

Úroková miera podobného úveru v bankách v čase poskytnutia úveru (február 2010) činila úrok 12,71 % p.a. Z toho je zrejmé, že dohodnutý ročný úrok z úveru medzi účastníkmi v danom prípade bol o 13,57% vyšší ako bola priemerná úroková miera z úverov poskytovaných v tomto období bankami.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečené aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

Úroková miera dohodnutá medzi účastníkmi viac ako 1 násobne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú. Pokiaľ sú úroky neplatné nemožno ich ďalej moderovať. Poskytnutý úver je z uvedeného dôvodu bezúčinný.

V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 vo veci žalobcu Profi Credit Slovakia s.r.o. o nárok na zaplatenie zo zmluvy o revolvingovom úvere, ktorý v odôvodnení svojho rozsudku uviedol:

„Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov

nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“

Žalobca skutočne poskytol žalovanému úver v sume 320 a žalovaný zaplatil sumu 559,69 eur, ktorú celú úhradu započítal na úhradu istiny, preto pri súčasnom závere o absolútnej neplatnosti o výške úrokov z úveru súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalovaný bol v konaní v plnom rozsahu úspešný, náhradu trov konania si však neuplatnil, preto mu súd ani náhradu trov konania nepriznal.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.